

Optagelsesprøve i dansk

19. Maj 2015

v/Jens Norlyk – fagkonsulent STUK

Prøvens konstruktion – varighed 2 timer

- Læsning 40 minutter – objektiv scorbar
 - 4 læsetekster
 - 20 multiple choice spørgsmål
- Retskrivning og sprogbrug 40 minutter – objektiv scorbar
 - 6 opgavetyper
 - 40 underspørgsmål
- Skriftlig fremstilling 40 minutter
 - Formidlingstekst
 - Opgaveinstruktion

Mål med prøven

- Afdække om eleven
 - kan læse og forstå enkle beskrivende eller instruerende anvendelsesorienterede tekster i praktiske situationer.
 - har retskrivningskompetencer, der sikrer hensigtsmæssig og forståelig anvendelsesorienteret kommunikation om enkle og praktiske emner i praktiske situationer.
 - kan skrive anvendelsesorienteret i et enkelt, forståeligt og hensigtsmæssigt sprog om praktiske emner i praktiske situationer.

Prøvens niveau

- Optagelsesprøven i dansk skal
 - være på niveau med kravene til at opnå karakteren 02 i dansk i folkeskolens afgangsprøve
 - have en faglig toning med **et alment erhvervsrettet udgangspunkt i praktiske situationer og være anvendelsesorienteret**
 - ikke åbne for alle niveauer af målopfyldelse i forhold til karakterskalaen men
 - være tilrettelagt på en måde, der **giver elever med forudsætninger og kompetencer svarende til 02 i faget dansk optimale muligheder for at demonstrere tilstrækkelig grad af danskfaglige kompetencer til opfyldelse af prøvens beståelseskrav**

Målgruppe og formål

- Optagelsesprøven til eud retter sig mod elever, der ikke har opnået mindst gennemsnitskarakteren 02 ved folkeskolens afgangsprøve i 9. klasse i mundtlig og skriftlig dansk, og som derfor ikke kan få adgang til at påbegynde grundforløbet i erhvervsuddannelserne umiddelbart efter, at de har afsluttet 9. klasse i folkeskolen
- Optagelsesprøven skal give disse elever mulighed for at dokumentere, at de har kompetencer i faget dansk, der ækvivalerer en bestået gennemsnitskarakter ved folkeskolens 9. classes afgangsprøve.

Delprøve i læsning – 40 minutter

- Delprøven i læsning består af 4 læsetekster, hvortil eleverne skal besvare i alt 28 multiple choice spørgsmål. I delprøven kan der opnås maksimalt 40 point, og hvert rigtigt svar udløser således ca. 1,4 point.
- Prøven i læsning er sammensat af fire tekster
 - to fortællende tekster (tekst 1 og 2), hvor der er en eller flere personer at identificere sig med,
 - en informerende tekst (tekst 3) samt
 - en tekst (tekst 4), som både indeholder tekst, grafer, tabeller eller andre illustrationer.

Delprøve i retskrivning – 40 minutter

- Delprøven i retskrivning tæller ligeledes 40 point. Den består af 6 typer af opgaver med samlet set 40 underopgaver, der udløser ét point for hvert rigtigt svar.
 - Indsæt ord, der mangler
 - Placer sætninger i rækkefølge
 - Hvad betyder ordet?
 - Rigtig form af ordet
 - Sæt punktum
 - Find ord der ikke passer – odd man out

Delprøve i skriftlig fremstilling

- Formidlingsopgave ud fra opgaveinstruktion
- Eleverne bedt om at skrive en tekst, der skal
 - leve op til i alt 10 kriterier vedrørende
 - indhold, rammer og sprog.
 - Hvert kriterium kan give op til 2 point, og der kan dermed opnås i alt 20 point i delprøven.

Bedømmelse - pointfordeling

Beståkrav	Indhold	Vægtning	Tidsforbrug
Min 11 point	Læsedel	40 point	40 min
Min 11 point	Retskrivning og sprogbrug	40 point	40 min
Min 6 point	Skriftlig fremstilling	20 point	40 min.
Min. 50 point	Samlet prøve	100 point	120 min.

Bedømmelseskriterier

- [Bedømmelseskriterier testsæt](#)

Læsefærdigheder

- prøvevejledning for Dansk 2015

- Læsefærdighederne for eleven, som opnår karakteren 02 ved folkeskolens afgangsprøve er følgende:
 - Læsefærdighederne i forhold til forskellige typer tekster er netop acceptable
 - Læsehastigheden er forholdsvis lav
 - Der er nogenlunde forståelse af det læste
 - Valget af læseteknikker i forhold til forskellige genrer er usikkert.
 - Der er væsentlige fejl og mangler i løsning af opgaver

Multiple choice læseopgaver – tekst 1 (af 4)

- Nikitas drøm: fra børnelæge til mekaniker
 - Lix 37
 - 668 ord
 - 8 spørgsmål
 - Fortællende tekst – artikel fra en avis
 - 7 opgaver kan besvares ved læsning direkte på linjen
 - 1 opgave kræver overblik over tekstens indhold

Multiple choice læseopgaver – tekst 2 (af 4)

- På timelang rejse til lærepladsen
 - Lix 42
 - 1002 ord
 - 8 spørgsmål
 - Fortællende tekst – artikel fra en avis
 - 7 opgaver kan besvares ved læsning direkte på linjen
 - 1 opgave kræver overblik over tekstens indhold

Multiple choice læseopgaver – tekst 3 (af 4)

- Uddrag fra personalehåndbog fra Dansk Supermarked
 - Lix 54
 - 594 ord
 - 8 spørgsmål
 - Informerende tekst (der er redigeret let i teksten)
 - 6 opgaver kan besvares ved læsning direkte på linjen
 - 2 opgaver kræver overblik over tekstens indhold

Multiple choice læseopgaver – tekst 4 (af 4)

- **Solsystemet huser tre planettyper**

- (anslået ca. 250 ord)
- 4 spørgsmål
- Tekst , tabeller og illustrationer
- 2 opgaver kan besvares ved læsning i tabellerne
- 1 opgave kan besvares ved læsning direkte på linjen
- 1 opgave kræver overblik over tekstens indhold

Retskrivning

- **Prøvevejledning for Dansk, 2015** beskrives færdighederne i retskrivning for eleven, som opnår karakteren 02 ved folkeskolens afgangsprøve således:
 - Stavning, tegnsætning og grammatisk færdighed er netop acceptabel
 - Der er stor usikkerhed i sprogbrug og sprogrigtighed
 - Der forekommer væsentlige fejl og mangler
- **Af Forenklede Fælles Mål** for folkeskolen fremgår, at det **efter 4. klasse** forventes, at
 - Eleven kan sætte tegn
 - Eleven kan stave med udgangspunkt i ordenes betydningsdele
- **Af Forenklede Fælles Mål** for folkeskolen fremgår, at det **efter 6. klasse** forventes, at
 - Eleven kan anvende afsnit og sætte komma
 - Eleven kan stave alle almindelige ord sikkert

Retskrivning opgave 1-3 (ud af 6 opgaver)

- **Opgave 1 - Indsæt de ord der mangler**

- 7 opgaveord
- Prøver kendskab til almindelige bindeord. Deltageren vælger det korrekte bindeord blandt 9 mulige og skriver det på linjen

- **Opgave 2 - Hvad er rigtigt?**

- 7 opgaveord
- Prøver kendskab til stavemåde for almindligt kendte ord. Multiple choice opgaver med ét korrekt svar blandt tre mulige

- **Opgave 3 - Hvad betyder ordet?**

- 6 opgaveord
- Prøver kendskab til almindligt kendte ord. Multiple choice opgaver med ét korrekt svar blandt fire mulige

Retskrivning opgave 4-6 (ud af 6 opgaver)

• Opgave 4 - Rigtig form

- 12 opgaveord
- Prøver kendskab til bøjningsformer af almindeligt kendte ord. Deltageren skriver den korrekte form af et ord, som indgår i en sammenhængende tekst. ordets grundform står umiddelbart foran linjen, hvorpå det skal skrives.

• Opgave 5 - Sæt punktum

- 4 items
- I en sammenhængende tekst skal deltageren indsætte punktummer og rette til stort begyndelsesbogstav. Der skal ikke sættes andre tegn.

• Opgave 6 - Find det ord, som ikke passer

- 4 opgaveord
- Deltageren skal vælge ét ord, som betydningsmæssigt ikke passer med de tre andre ord på samme linje.

Skriftlig fremstilling

- *Prøvevejledning for Dansk, 2015* beskrives færdighederne i skriftlig fremstilling for eleven, som opnår karakteren 02 ved folkeskolens afgangsprøve således:
 - Besvarelsen er forståelig og netop acceptabel i forhold til opgavekrav
 - Genrebevidsthed er usikker
 - Sproget er forståeligt, men der er en del usikkerhed i stavning, tegnsætning og syntaks
 - Indholdet er tilstrækkeligt, men ikke fyldigt og disponeringen er uklar og tilfældig
 - Layoutret understøtter ikke skrivegenrerne. Skrifttype, marginer, orddeling og afsnitsinddeling er anvendt uden konsekvens og med en del usikkerhed.
 - Besvarelsen har væsentlige fejl og mangler

Vurderingskriterier skriftlig fremstilling

- Deltagerne skal skrive en ansøgning om leje af et festlokale. Af opgavearket fremgår nogle data om betingelser for leje af lokalet samt beskrivelse af, hvad ansøgningen kan indeholde. der er endvidere krav om, at ansøgningen skal fylde 150 -250 ord.
 - I denne del kan der maksimalt scores 20 point, fordelt på fire hovedområder.
 - I hvert hovedområde vurderes kvaliteten af den skriftlige fremstilling med hhv. 0, 1 eller 2 point.
 - 0 gives, hvis området slet ikke er medtaget i den skriftlige fremstilling
 - 1 gives, hvis området er mangelfuldt dækket ind
 - 2 gives, hvis området i tilstrækkelig grad er belyst

Bedømmelse skriftlig fremstilling – Indhold og rammer

1. Indhold

0-2 point: Anledning til arrangementet

0-2 point: Tidsplan for forberedelse, arrangement og oprydning

0-2 point: Hvordan du vil sørge for, at arrangementet forløber i god ro og orden

2. Rammer

0-2 point: afsender / modtager

0-2 point: antal ord (150-250 ord)

0-2 point: indledning/afslutning

Bedømmelse skriftlig fremstilling - Sprog og helhedsvurdering

3. Sprog

0-2 point: sætningerne hænger sammen

0-2 point: ordene er velvalgte

0-2 point: ordenes stavning er ikke meningsforstyrrende

4. Helhedsvurdering

0-2 point: formodning om at boligselskabet imødekommer ansøgningen

Evaluering af prætest af prototype

- Prætest af prototype gennemført på udvalgte skoler
 - Geografisk fordeling
 - Fordeling på uddannelser
 - Testgruppe forventes at være fagligt stærkere end målgruppen
 - Elever, der har bestået 9. klasse prøve i dansk og matematik
 - Elever, der ikke har bestået prøve 9. klasse prøve i dansk og matematik
 - Undersøgelsen belyser ikke prøvens faglige niveau i forhold til 9. klasse prøven
 - Undersøgelsen belyser eventuelle systematikker og skævheder

Resultater af EVAs undersøgelse

- 93 % af testdeltagerne består prøve i dansk
- Elever der havde vanskeligt ved at klare prøven
 - Tosprogede elever
 - Elever med it-rygsæk
 - Elever der er 25 år og derover
 - Prøveformen uvant

Optagelsesprøve vs. 9. klasse prøve

Tabel 2

Om elever bestod samtlige prøver i dansk og matematik i folkeskolen, sammenholdt med, om optagelsesprøven i henholdsvis dansk og matematik er bestået eller ej, angivet i procent

	Bestod optagelsesprøven i dansk	Bestod ikke optagelsesprøven i dansk	Total
Dansk*			
Bestod 9.-klasseprøven i dansk (n = 215)	98 %	2 %	100 %
Bestod ikke 9.-klasseprøven i dansk (n = 11)	73 %	27 %	100 %
Total (n = 226)	94 %	6 %	100 %

Tabel 3**Procentdele, der henholdsvis har bestået og ikke har bestået danskprøven, i forhold til baggrundskarakteristika**

		Bestået	Ikke bestået	Total
Køn	Kvinde (n = 146)	91 %	9 %	100 %
	Mand (n = 148)	96 %	4 %	100 %
Alder*	Under 25 år (n = 210)	97 %	3 %	100 %
	25 år eller derover (n = 83)	84 %	16 %	100 %
It-rygsæk*	Brugt it-rygsæk (n = 17)	53 %	47 %	100 %
	Ikke brugt it-rygsæk (n = 276)	96 %	4 %	100 %
Sprog*	Taler andet sprog end dansk med sin familie (n = 85)	81 %	19 %	100 %
	Taler dansk med sin familie (n = 210)	98 %	2 %	100 %
Tidligere uddannelse	Gået på andre uddannelser (n = 200)	94 %	6 %	100 %
	Ikke gået på andre uddannelser (n = 94)	91 %	9 %	100 %
Tidligere fuldtidsarbejde	Haft fuldtidsarbejde (n = 171)	94 %	6 %	100 %
	Ikke haft fuldtidsarbejde (n = 118)	93 %	7 %	100 %
Indgang	SOSU (n = 67)	90 %	10 %	100 %
	Merkantil (n = 58)	100 %	0 %	100 %
	Teknisk (n = 169)	92 %	8 %	100 %
	Total (n = 296)	93 %	7 %	100 %

Kilde: Besvarelser af prototyper på optagelsesprøver til eud og spørgeskema udviklet af EVA.

Note: De baggrundsforhold, der har signifikant betydning for, om elever består eller ikke består optagelsesprøven, er fremhævet med fed og markeret med *.

Prototyper Dansk

- [Prototype Dansk](#)